

τῆς Ἑνετίας, ἣτις ἔπεμψεν ἕκ Κορώνης τέσσασας γαλέρας κατὰ τοῦ φρουρίου. Τελευταῖον τῷ 1212 ἐκυριεύθη καὶ τὸ Ἄργος, ὅλα τὰ ἐκκλησιαστικά κτήματα καὶ χρήματα ἐδημεύθησαν ἀμέσως κατὰ τὸ σύνθημα ὑπὸ τοῦ κατακτητοῦ πρὸς μέγα σκάνδαλον τοῦ πάπα, ὃ δὲ Ὄθων Λαρόσης ἔλαβεν ἰδίως προσέτι εἰς ἀμοιβὴν τῆς δοθείσης παρ' αὐτοῦ ἐπικυρίας ὡς φέουδον τὸ Ναύπλιον, τὸ Ἄργος καὶ ἕκ τοῦ τελωνείου τῆς Κορίνθου ἐτησίαν πρόσοδον 400 ὑπερπύρων, γενόμενος τούτων πάντων ἕνεκα ὑποτελὴς τοῦ Βιλλεαρδουίνου, ὅστις ὁμῶς οὐδέποτε προσέτεινε δικαίωμα τι ἐπικυριαρχίας ὡς πρὸς τὴν Ἀττικὴν τοιαύτας ἀξιώσεις δὲν ἔφερον εἰς μέσον εἰμὴ βραδύτερον οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ὡς πρὸς τοὺς κληρονόμους τοῦ Ὄθωνος, ἀφοῦ δηλαδὴ οἱ πρῶτοι ἐγένοντο κύριοι καὶ τῆς Μονεμβασίας καὶ τῶν τελευταίων ἐλευθέρων ὄρειων τμημάτων τῆς Λακωνικῆς.

Εἶπομεν πρὸς ὀλίγου ὅτι ὁ Ὄθων ἔμελλε νὰ λαμβάνῃ ἕκ τοῦ τελωνείου τῆς Κορίνθου κατ' ἔτος 400 ὑπερπυρα. Οἱ χρονογράφοι, ὁμιλοῦντες περὶ τῶν χρυσῶν νομισμάτων τῆς Ἀνατολῆς πρὸ τῆς φραγκοκρατίας, ὠνόμαζον αὐτὰ ἢ *νομίσματα* ἄλλῳς ἢ *χρυσᾶ* καὶ δι' αὐτῶν ἐνόουν τὸ ἀπὸ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου ἐν κοινοτάτῃ χρήσει εἰς τὴν Ἀνατολὴν χρυσοῦν νόμισμα, τοῦ ὁποῖου ἡ ἐσωτερικὴ ἀξία ἦτο 15 περίπου δραχμῶν. Ἄλλ' ἀπὸ τῆς Φραγκοκρατίας καὶ ἐφεξῆς οἱ χρονογράφοι καλοῦσιν *ὑπερπυρον* τὸ χρυσοῦν νόμισμα ὅθεν ἐζητήσαμεν νὰ φωτισθῶμεν περὶ τοῦ προκειμένου ὀνόματος καὶ πράγματος παρὰ τοῦ ἡμετέρου Παύλου Λάμπρου, ἐμπειροτάτου ὄντος περὶ τὴν νομισματικὴν ἐπιστήμην· ὃ δὲ ἀναδιψήσας βίβλους σπανίας καὶ δοκίμασας μετὰ πλείστης ἐπιστάσιος διάφορα ὑπερπυρα τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει βασιλεύσαντος Ἰσαακίου Β' τοῦ Ἀγγέλου, τῶν ἔπειτα ἐν Νικαίᾳ βασιλέων Θεοδώρου τοῦ Λασκάρως καὶ Ἰωάννου τοῦ Βατάτση, καὶ τῶν κατόπιν ἐν Κωνσταντινουπόλει πάλιν ἀρξάντων Μιχαὴλ Παλαιολόγου καὶ Ἀνδρονίκου τοῦ πρεσβυτέρου ἔφθασεν εἰς τὰ ἀκόλουθα πάσης πίστεως ἀξία συμπεράσματα.

Ἡ λέξις ὑπερπυρον, ἃν καὶ ἀναφέρεται κατὰ πρῶτον ὑπὸ τῶν ἡμετέρων μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν Λατίνων ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, εἶναι ἀρχαιοτέρα, διότι ἀπαντᾷ εἰς ἐνετικὰ ἔγγραφα (*perpergi* ἢ *iperpergi*) τῶν ἐτῶν 1039 καὶ 1150. Τότε λοιπὸν ὑπερπυρα ἐλέγοντο τὰ παλαιὰ χρυσᾶ νομίσματα τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἡμετέρας μοναρχίας<sup>(1)</sup>. Μετὰ δὲ τὴν κατάκτησιν τὸ ὄνομα μετεβιβάσθη εἰς τὰ ἐν Νικαίᾳ καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει κοπέντα παρὰ τῶν ἐλλήνων αυτοκρατόρων χρυσᾶ, τῶν ὁποίων ὁμῶς ἡ ἐσωτερικὴ ἀξία ἦτο πολὺ μικροτέρα τῶν ἀρχαίων, διότι ἀνελόγει μόνον πρὸς φράγκα 11 29/100· καὶ φαίνεται ὅτι ἡ ἀλλοίωσις αὕτη τοῦ νομίσματος ἤρχισεν ἀπὸ τῶν πρὸ τῆς κατακτῆσεως τελευταίων χρόνων, διότι, ὡς προείπομεν, καὶ τοῦ Ἰσαακίου Β' τοῦ Ἀγγέλου τὰ χρυσᾶ τσαυτὴν μόνον ἔχουσι τὴν ἀξίαν. Τὰ ὑπερπυρα ἐκαλοῦντο ὑπὸ τῶν Φράγκων καὶ *Βυζάντια*, ὅμοια δὲ αὐτῶν δὲν ἐκόπησαν παρεκτὸς τοῦ Βυζαντίου, εἰμὴ μόνον ἐν Κύπρῳ. Πανταχοῦ ἄλλοῦ τῆς Ἀνατολῆς ὑπῆρχον ἐν χρήσει ἐπὶ τῆς φραγ-

(1) Κατὰ τὰς τοῦ ἡμετέρου νομισματολόγου Ι. Σβορόνου ἐρεῖνας ὑπερπυρον εἶναι τὸ καθαροῦς ἑλληνικὸν ὄνομα τοῦ λατιν. βυζαντινοῦ *δλοκοτίνου* ἢ ὄλοκοτίνης. Τὸ ὄνομα ὑπερπυρον εἶναι γνωστὸν ἀπὸ τοῦ 1200 μ.Χ. ἀντικαταστήσαν τὸ πρότερον εἰς τὸ αὐτὸ νόμισμα διδόμενον ὄνομα *δλοκοτίνη* ἢ *δλοκοτίνον*. Ἡ λέξις αὕτη εἶναι σύνθετος ἕκ τοῦ *δλος* καὶ *κοτίνη* ἢ *κότινον*, ὅπερ εἶναι παρεφθαρμένος ἑλληνικὸς τύπος τοῦ λατ. *costum*=*ἐψημένος*, *ἄπεφθος* (*numus auri costi*=νόμισμα χρυσοῦ ἀπέφθου). Τὸ μίσοβάρβαρον λοιπὸν *δλοκοτίνη* ἢ *δλοκοτίνον* (=νόμισμα χρυσοῦ ὅλως ἀπέφθου) ἐκλήθη ἐπὶ τὸ ἑλληνικώτερον ἀπὸ τοῦ 1200 ὑπερπυρον=*ὑπερπεπτρωμένον*, *ἄπεφθον*, *costum*, *δλος κόκτον*, ὄλοκοτίνον.